

بررسی تاثیر کرم بره موم بر درمان جوش صورت

محمد رضا بصیری*^۱، مسعود برومند جزی^۲، نفیسه رجماند^۲

۱- گروه علوم دامی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان، موسسه علمی کاربردی جهاد کشاورزی، ایران

۲- گروه علوم دامی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان، ایران

دریافت: آذر ۱۳۹۳؛ پذیرش: تیر ۱۳۹۴

پست الکترونیک نویسنده پاسخگو: rezabasir@yahoo.com

چکیده

مهمترین خواص دارویی بره موم، اثرات آنتی بیوتیکی، ضد قارچی، ضد ویروسی و ضد باکتریایی آن است. از این اثرات می توان در درمان جوش و آکنه استفاده کرد. برای سهولت در استعمال و افزایش بازده خواص دارویی عصاره بره موم می توان آن را به صورت کرم های داروئی استفاده کرد. هدف از انجام این آزمایش، بررسی اثرات کرم حاوی عصاره بره موم بر درمان جوش صورت بود. جهت عصاره گیری بره موم ۱۰ درصد، از روش عصاره گیری الکلی (اتانول ۷۰ درصد) استفاده شد. جهت تهیه کرم ها، از یک کرم پایه موجود در داروخانه ها استفاده شد. عصاره بره موم با نسبت های ۱، ۳ و ۵ درصد به کرم پایه افزوده شد. هر نوع کرم به میزان ۲۰ گرم، در اختیار حداقل ۲۰ بیمار دارای جوش صورت قرار داده شد. کرم ها در مدت درمان حداکثر سه ماه و روزی ۲ مرتبه روی صورت استفاده می شد. همراه با کرم، پرسشنامه ای نیز به بیماران داده شد تا پس از استفاده از کرم به سوالات آن پاسخ دهند. پس از جمع آوری پرسشنامه ها و آنالیز داده ها با استفاده از آمار توصیفی نتایج نشان داد میانگین میزان رضایتمندی افراد بیمار از کرم های ۱، ۳ و ۵ درصد بره موم به ترتیب ۴۱/۳، ۶۸/۳ و ۸۶/۴ درصد بود. در ضمن عوارض جانبی در اثر مصرف کرم توسط بیماران گزارش نشد. همچنین برخی از بیمارانی که مبتلا به جوش های عارضه دار صورت بودند و حتی قبلا از درمان شیمیایی پاسخی نگرفته بودند، پس از حداقل دو هفته که تحت درمان با کرم بره موم بودند، به طور کامل بهبود یافتند. در نتیجه، استفاده از کرم با ۵ درصد بره موم بهترین اثر را بر درمان جوش صورت داشت.

واژه های کلیدی: کرم، عصاره بره موم، جوش صورت

مقدمه

پلینی تاریخدان رومی در مورد ارزش بره موم گزارش می دهد: ژوپیتور - خدای خدایان - ملیسای زیبا را به صورت زنبورهای عسل خلق کرد تا قادر به تولید داروی معجزه گر بره موم در داخل کندو باشد. بره موم دارای خاصیت ضد باکتریایی، ضد قارچی و ضد ویروسی می باشد که مانع رشد و گسترش آن ها در محیط کندو می شود. همانطور که بره موم باعث ایجاد مقاومت عمومی نسبت به عوامل بیماریز شده، در انسان نیز می تواند باعث تقویت و تحریک مقاومت بدن و افزایش تعداد گلبول های سفید برای از بین

بردن میکروب های مهاجم شود. به طور کلی، بره موم دارای اثرات بی حسی موضعی، اثر محافظتی بر کبد، ترمیم بافت غضروفی، افزایش تعداد پلاکت، از بین بردن سموم کبد، ضد انگل (نظیر انگل سالک)، ضد التهاب و ضد اکسیداسیون و دارای اثرات درمانی بر بیماری های مجاری تنفسی، زخم های دهان و لثه، بیماری های گوارشی، درد مفاصل، التهاب مثانه و ورم پروستات، برونشیت، سل، بیماری ها و اختلالات زنانه، عوارض تشعشعات پرتوی (گاما) و رادیواکتیویته است. همچنین، بره موم به علت داشتن گیرنده رادیکال های آزاد (انواع

گرفت که نتایج مفیدی حاصل شد [۵]. در یک بررسی دیگر تاثیر کرم بره موم با عصاره ۴ درصد بر درمان جوش صورت انجام گرفت که باعث رضایت مندی بیماران و بهبود بیماری گردید [۲].

مواد و روش ها

تهیه عصاره گیری بره موم: جهت عصاره گیری ابتدا ۵۰۰ گرم بره موم خالص و ۲ لیتر الکل اتانول ۷۰ درصد را در یک ظرف در بسته ریخته و به مدت دو هفته، یک تا دو بار در روز آن را تکان داده تا بره موم در الکل کاملاً حل شود (شکل ۱). سپس سوسپانسیون حاصل توسط کاغذ صافی فیلتر شده و محلول صاف شده تا ۱۰ درصد تغلیظ شد [۴].

شکل ۱: تهیه عصاره الکلی بره موم

فلاونوئیدها نظیر آگلیکون فلاونوئید^۱، باعث جلوگیری از سرطان، فعالیت ویروس تبخال و آنفلوانزا می شود و ضد قارچ های پوستی، قارچ کاندیدیا^۲ و عامل سالمونلا^۳ است [۲، ۱]. همچنین بره موم، اصولاً یک عامل ضدبو و پاک کننده پوست، مرطوب کننده و تجدید کننده حیات و حالت ارتجاعی پوست است و نیز به صورت محافظت کننده و نگهدارنده پوست، بهبود جوش و رفع خشکی پوست و شوره سر، تبخال، اگزما، آبله، سوختگی ها، سالک، زخم های عمقی، زخم های سطحی در فرآورده های بهداشتی - آرایشی مصرف می شود. این فرآورده می تواند برای هر شخص، بدون توجه به جنسیت و سن استفاده شود [۷، ۲]. یک پزشک استرالیایی از عصاره بره موم و پماد آن برای درمان جوش ها و دیگر امراض پوستی استفاده کرد. خانمی که مبتلا به جوش عارضه دار در کل صورت بود و قبلاً از درمان شیمیایی پاسخی نگرفته بود، پس از دو هفته که تحت درمان با داروی بره موم قرار گرفت، بهبود کامل یافت [۴]. محققین در موسسه پوست نوگورد روسیه، امراض پوستی مختلف و مزمن شامل نورو درماتیت و اگزمای مزمن را با بره موم و ژله رویال درمان کردند [۷، ۸]. در یک سمینار کرم های حاوی ۲ و ۳ درصد بره موم بین ۱۶۰۰ نفر شرکت کننده توزیع شد و نتایج آن پس از یک سال جمع آوری گردید. نتایج نشان داد که رضایتمندی افراد مصرف کننده بیش از ۸۰ درصد بود. هر دو نوع کرم پوست، متعادل کننده pH و دارای خاصیت ضد باکتری، مرطوب کنندگی، استحکام و حالت ارتجاعی پوست بودند و کرم حاوی ۲ درصد بره موم دارای خاصیت ضد جوش و ضد چربی صورت بود که باعث نرمی و مخملی شدن پوست، بازسازی و احیای آن می شد [۳]. در یک بررسی تاثیر کرم بره موم با عصاره های ۱ و ۳ درصد بر درمان خشکی پوست (ترک دست و پا) انجام

1- Flavonoid aglycones

2-Candidia

3-Salmonelleae

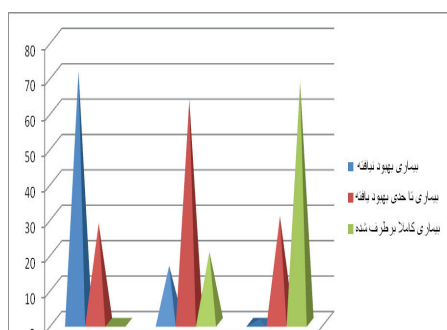
ساخت کرم

با آب و صابون بشویند. مدت درمان حد اکثر سه ماه و روزی ۲ مرتبه روی صورت استفاده شد. همراه با کرم، پرسشنامه ای نیز به بیماران ارایه شد تا پس از استفاده از کرم، سوالات آن را پاسخ دهند. در فرم پرسشنامه نام و نام خانوادگی استفاده کننده، جنسیت، سن، مدرک تحصیلی، میزان ناراحتی پوستی، نوع کرم، مدت مصرف، عوارض جانبی احتمالی، میزان رضایتمندی و پیشنهادات قید گردید.

پرسشنامه	
مدت و نحوه مصرف:	به مدت ۳ ماه، هر روز در دو نوبت صبح و شب، روی جوش صورت مالش داده شود.
نکات قابل توجه:	
	• کرم در یخچال نگهداری شود.
	• ابتدا زیر بازو استفاده شود و پس از ۸ ساعت (در صورت مشاهده نکردن حساسیت) روی پوست و موضع مورد نظر مالیده شود.
	• به تغییراتی که در پوست خود مشاهده می کنید، توجه کرده و به سؤالات زیر پاسخ دهید:
نام و نام خانوادگی (در صورت تمایل ذکر شود): نام پدر:
جنسیت: مدرک تحصیلی:
میزان ماندگاری تأثیرات: عوارض جانبی:
پیشنهادات: میزان رضایتمندی (درصد):

نتایج و بحث

نتایج استفاده از کرم های حاوی عصاره بره موم در نمودار شماره ۱ و ۲ آورده شده است.

نمودار ۱: درصد بهبود بیماران استفاده کننده از کرم های حاوی عصاره بره موم
نتایج نمودار ۱ نشان می دهد که بیماران مبتلا به جوش های صورت با مصرف کرم ۵ درصد عصاره بره موم بیشتر و زودتر بهبودی یافتند. نتایج نمودار ۲ نیز نشان می دهد که میانگین میزان رضایتمندی افراد بیمار از کرم ۵ درصد عصاره بره موم بیشتر از سایر کرم ها بوده است (۸۶/۴ درصد).

جهت تهیه کرم ها، به عنوان ترکیب پایه از کرم بهداشتی موجود در داروخانه ها (شامل موم سفید زنبور عسل، آب دیونیزه، پارافین مایع، اسید استتاریک، وازلین، پروپیلن گلیکول، گلیسرین، گلیسرین منواسترات، ستیل الکل، تری اتانول آمین، مواد محافظت کننده) استفاده شد و در سه تیمار نسبت ترکیب عصاره بره موم (با غلظت ۱۰ درصد) به ترتیب ۱، ۳ و ۵ درصد بود. برای بهتر مخلوط شدن مواد، ابتدا مقدار نصف کرم پایه را در مخلوط کن آزمایشگاهی ریخته و عصاره بره موم را به آن افزوده، پس از مخلوط شدن، به تدریج باقیمانده کرم را طی چند مرحله اضافه نموده تا خوب هموژن شود. سپس کرم های تهیه شده به میزان ۲۰ گرم در هر ظرف مخصوص (به شکل کاسه ای) بسته بندی شده (شکل ۲) و روی برجسب هر ظرف درصد بره موم و روش مصرف کرم را نوشته و در یخچال نگهداری شدند. هر نوع کرم در اختیار حداقل ۲۰ بیمار دارای جوش صورت قرار داده شد. جهت جلوگیری از حساسیت افراد نسبت به بره موم، توصیه شد تا مقدار کمی از کرم بره موم در قسمتی از بازو مالیده شود و چنانچه حساسیت و قرمزی پوست مشاهده نگردید، روی صورت استفاده شود [۱۰].

شکل ۲: توزین و بسته بندی کرم های بره موم

همچنین توصیه شد، قبل از استفاده از کرم، پوست صورت را

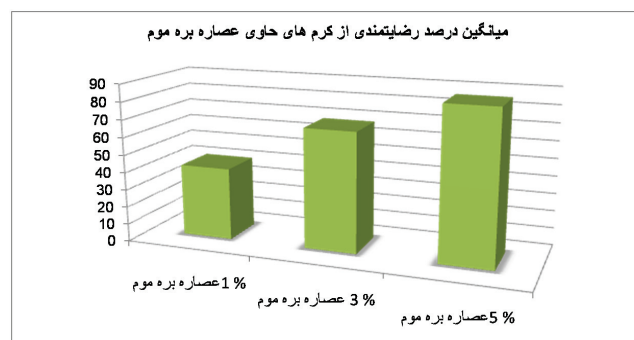
که رضایتمندی ۸۰ درصد حاصل گردید [۲]. نتایج هر سه کرم حاوی عصاره بره موم در این بررسی نیز نشان می دهد که باعث بهبودی و درمان جوش های صورت شده است، ولی تاثیر کرم ۵ درصد عصاره بره موم بیشتر و سریع تر بود. میزان رضایتمندی افراد نیز از کرم ۵ درصد عصاره بره موم بیشتر از سایر کرم ها بوده است. لذا بهتر است از کرم حاوی عصاره ۵ درصد بره موم استفاده شود. با توجه به اثر مفید عصاره بره موم بر پوست و نداشتن عوارض جانبی، بهتر است این نوع بررسی ها با متخصصان مربوطه در سطح بیشتر انجام گردد.

سپاسگزاری

از مسئولان محترم مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان و همچنین بیماران گرامی که در حسن انجام این آزمون کمال همکاری را داشته اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می شود.

منابع

- ۱- افروزان، مهندس هوشنگ. ۱۳۸۰؛ بره موم زنبور عسل، شفا دهنده طبیعی، تهران: انتشارات قائم، چاپ اول.
- ۲- بصیری، م. ر.، برومند جزئی، م.ج، کربلا محمد علی، س.ح. ۱۳۹۴. بررسی تاثیر کرم های حاوی عصاره بره موم بر سلامت پوست. چهارمین کنگره ملی گیاهان دارویی. تهران. مرکز همایش های بین المللی رازی.
- ۳- بصیری، م. ر. و پرنده، ر.؛ ۱۳۸۳. کاربرد بره موم در فرآورده های بهداشتی- آرایشی؛ نشریه آموزش های علمی- کاربردی؛ شماره ۲۲: ص ۴۱-۴۰.
- ۴- بصیری، م. ر. و پرنده، ر. ۱۳۸۷. فرآوری محصولات زنبور عسل، انتشارات موسسه آموزش عالی علمی- کاربردی جهاد کشاورزی. تهران. ۳۵۶ ص.
- ۵- بصیری، م. ر. دادار، م. آقابابایی سامانی، ز. ۱۳۹۰. تاثیر کرم بره موم بر درمان خشکی پوست (ترک دست و پا). کرج. مجله علوم و فنون زنبور عسل. ص: ۱۵-۱۲
- ۶- نیلا خیسما تولینا. ۱۳۸۶، زنبور درمانی، ترجمه سید مظاهر سیدی، دکتر احمد چیت ساز، نشر نصوص، چاپ دوم
- 7- Asafova, N; Orlov, B; Kozin, R (2001) Physiologically active bee products (in Russian). Y.A.Nikolaev Nijnij Novgorod; 360 pp.
- 8- Bogdanov.s.2012.The Propolis Book, Chapter 2.Bee Product Science, www.bee-hexagon.net.
- 9- Broffinan, N.1994. products of the hive and their uses.

نمودار ۲: نتایج رضایتمندی حاصل از استفاده از کرم های بره موم برای درمان جوش صورت

در ضمن عوارض جانبی ناشی از مصرف کرم ها توسط بیماران گزارش نشد. همچنین نتایج زیر نیز مشاهده گردید:

- اغلب بیماران با مصرف یک ماه از کرم ۵ درصد عصاره بره موم، در پوست خود بهبود مشاهده کردند و بعد از مدت ۲ تا ۳ ماه، نتیجه به وضوح مشخص شد.
- ۳۰ نفر از بیماران مشاهده کردند که کرم بره موم خاصیت ضد آفتابی داشته و پوست آنها را در برابر آفتاب سوختگی مقاوم تر کرده است.
- در هیچ یک از افراد مصرف کننده، رنگی یا تیره شدن پوست گزارش نشد. بلکه در اغلب افراد مشاهده شد که پوستشان روشن تر و مستحکم تر شده و حالت خستگی از صورتشان رفته و شاداب تر شده است.
- اغلب بیماران مشاهده کردند، کرم های بره موم در از بین بردن جای جوش ها نیز بسیار موثر است.

بحث

در بررسی قبلی که تاثیر کرم بره موم با عصاره های ۱ و ۳ درصد بر درمان خشکی پوست (ترک دست و پا) انجام گرفت، نتایج میانگین رضایتمندی به ترتیب ۸۳/۵ و ۷۲ درصد بوده است که برای آن بیماری کرم ۱ درصد نتایج مفید داشته است [۵]. در بررسی دیگر نیز که تاثیر کرم بره موم با عصاره ۴ درصد بر درمان جوش صورت انجام گرفت

(Accessed 10/09/2013).

11- Wallker, P. Crane , E.1997. Constituents Of Propolis. *Apidologie*, 18(4): 327-334

A.Bee.J.134(6):418-419.

10- Krell,R.1996. Value-Added Products From Beekeeping. g[Online].F.A.O.Ministry of Agriculture. Availabel from: [HTPP://WWW. Value-Added Products From Beekeeping](HTPP://WWW.Value-Added-Products-From-Beekeeping)

Effect of bee propolis extract cream on acne

Basiri* ¹, M.R., Boroumand Jazee ¹, M., Rajamand ², N.

1.Department of Animal Science, Esfahan Agricultural Research& Education center, Applied science Institute of Agricultur, Esfahan, Iran

2. Department of Animal Science, Esfahan Agricultural Research& Education center, Esfahan, Iran

The most important medicinal properties of propolis are the effects of antibiotal, anti-fungal, anti-viral and anti-bacterial. The effects can be used in the treatment of acne and burble. For ease of use and increased efficiency of the medicinal properties of propolis extract, it can be used as a pharmaceutical cream. The purpose of this study was to determine the effects of acne treatment creams containing propolis extracts. To prepare propolis extracts 10%, alcohol (ethanol 70%) extraction method was used.. To prepare the cream of propolis extracts, a cream base in the pharmacies was used. Propolis extract was added to the cream base, with ratios of 1, 3, and 5%. Each cream on the 20 gr, was used at the disposal of at least 20 patients with acne. The creams were used on the face 2 times a day throughout of treatment, maximum in three months. A questionnaire was given to each patient to respond to the questions after using the creams. After collecting the questionnaires and data analysis using descriptive statistics, results showed that the average patients' satisfaction of 1, 3 and 5% propolis cream was 41.3, 68.3 and 86.4 percent, respectively. In addition, side effects were not reported by patients. Also, some patients with malignant complications of acne that chemotherapy were not treated, at least two weeks after use of propolis cream, fully recovered. As a result, use of 5% propolis cream had the best effect on the treatment of acne.

Key words: cream, propolis extract, acne

